

Düz Çizgi Tepetaklak • İrem Uşar

Resimleyen: Huban Korman • Çocuk Kitaplar • Roman • 136 sayfa • Önerilen sınıflar: 3, 4, 5

DOĞA ve EVREN • YETENEKLER • BİLİM ve TEKNOLOJİ

aile • doğa • kurallar • okul yaşamı • münazara • arkadaşlık • yolculuk • alfabe • Galileo • sorgulamak • meslekler

Lataşiba romanıyla tanınan **İrem Uşar**'dan, kalıplar, farklılıklar ve düzen kavramları üzerinde düşünmeye davet eden modern bir masal! Doğadaki çeşitliliğe ve renkliliğe karşı insan yaşamının tekdüzeliğine dikkati çeken kitap, bir çocuğun çizgileri sorgulamasını konu ediniyor. Felsefi okumaların da kapısını aralayan roman, çocukluğun değerini duyumsatıyor, çocukların merak duygusunu ve özgürlükçü yaklaşımını yüceltıyor. İrem Uşar'ın zarif anlatımına, sanatçı Huban Korman'ın özgün desenleri eşlik ediyor.

Lina'nın düz çizgilerle başı derttedir. Yaya geçitlerinin, otobanların çizgilerini çizen babasının işi, tüm hayatlarına yansımıştır. Aile üyeleri çizgili kıyafetler giymekte, evin tam ortasından bir çizgi geçmekte, her şey dümdüz biçimlenmektedir. Okulun ilk haftasında da Lina'nın karşısına çizgiler çıkması, bardağı taşıran son damla olur. Bahçıvanın torunu Âdem'le birlikte, insan eliyle yapılmamış, dümdüz bir çizgi aramaya başlarlar. Acaba doğada böyle bir çizgi bulmak mümkün müdür?..

TARTIŞMA KONULARI...

1. Lina'nın okuldaki ilk gününde neden çizgi çalışması yapıyorlar? Çizgiler, öğrencilerin ne işine yarayacak? Düşünceler çizgilerle mi anlatılıyor?
2. Lina ve ailesi nasıl bir evde oturuyor? Lina, anne ve babasıyla ilgili neler anlatıyor? Babasının mesleği ne? Evinin ya da ailesinin hangi özelliği daha çok ilginizi çekti?
3. Lina'yla babası, "baba-kız günü"nde ne yapıyorlar? Cevdet Bey kim; en dikkat çeken özelliği sizce ne? Lina için ne tür çalışmalar öneriyor? Sizce Lina'nın bütün bunlara gereksinimi var mı?
4. Âdem ve Çetin Amca'nın bahçesiyle Linalar'ın arasında ne fark var? Lina kendisi için, "Yarısı Âdemler'in, yarısı bizim bahçenin toprağında büyüyen bir ağaçtan farkım yoktu," demekle neyi anlatmak istiyor?
5. Âdem nasıl bir çocuk? Lina'yla arkadaşlıklarında en çok dikkatinizi çeken şey ne?
6. Lina düz çizginin olmadığını kanıtlamak için okula neler götürüyor? Öğretmeni ve sınıf arkadaşları ne tepki veriyorlar? Ön sırada oturan Kızılıçık, Lina'yı nasıl şaşırtıyor?
7. Doğada düz çizginin olup olmadığına ilişkin münazarada bütün sınıfa karşı Lina, Han ve Şirin'den oluşan üçlü nasıl mücadele ediyor? Ertesi gün Lina'nın tahtaya çizdiği A harfi sizce kurallara aykırı değil mi?
8. Öğretmenin Lina'yı harfleri kendi istediği biçimde yazması için özgür bırakması, Linalar'ın evinde nasıl karşılanıyor? Annesinde ne gibi değişimler meydana geliyor?
9. Çıktıkları yolculukta Lina'nın babası çizgilerle ilgili neyi anlıyor? Boyalarla çevrelerine çizdiği dikdörtgen ya da kayanın üstündeki kare onları fırtınadan koruyor mu? Bu yolculuk aralarındaki ilişkiye neler katıyor?
10. Romanın sonunda Lina'nın yaşamındaki kurallar, düz çizgiler ve çevresindeki ilişkiler nasıl değişiyor? Bu hikâyeden ne sonuç çıkardınız?

YARATICI ETKİNLİKLER...

- **Oyun:** Öğrenciler çember biçiminde dizilsin. Herkes sırayla çevrelerinde ya da doğada bulunan eğik, düz ve yatay çizgiyi söylesin. Pencerenin uzun kenarı-dik çizgi, yaya şeridi-yatay çizgi, rafta kaymış kitap-eğik çizgi gibi... Örnek veremeyen ya da daha önce söylenmiş olanı tekrarlayan sıradan çıksın. Bakalım çizgiler nerelerde ve onları kimler fark ediyor?
- **Maket:** Bütün öğrenciler birlikte emek vererek tıpkı Âdem'in gibi bir pusula yapın. Bu ortak çalışmayla siz de dünyanın döndüğünü kanıtlayın.
- **Araştırma:** Romandaki kaplumbağaya adını veren Galileo kim; neden ünlü; tarihte nasıl bir yeri var? Herkes araştırsın ve ulaşılan bilgiler sınıfça paylaşılsın.
- **Yazma:** Lina, romanın 14. sayfasında okul yaşamının ilk haftasında yaşananları, "diğerleriyle bakışma, itişme; toka, kalem, çanta gösterip hava atma vs" sözleriyle anlatıyor. Öğrenciler, 1. sınıfa başladıkları yılın ilk günlerinde kendi yaşadıklarını ve duygularını kısaca anlatan yazılar yazsın. O günlerden beri duygularında ve davranışlarında neler değişti; o dönemle karşılaştırsınlar. Dileyenler yazısını sınıfta okuyarak, yazma becerilerini de sınıfça değerlendirmeye açsınlar.
- **Münazara:** Doğada düz çizginin olup olmadığı konusunda romanda anlatılan münazarayı siz de sınıfınızda tekrarlayın. Kitapta sözü edilenlerin dışında yaratıcı örnekler bulmaya çalışın.
- **Resimleme:** Herkes zihninde canlandırdığı biçimiyle Lina ve Âdem'in gizli odası Nemo Noktası'nın resmini yapsın. Bakalım bu gizli yer için hayalinizde neler canlanıyor? Resimlerden sınıfça en beğenilenleri oluşturulacak "Sınıfın Nemo Noktası" panosunda sergileyin.
- **Gezi:** Bütün sınıf öğretmen gözetiminde küçük geziler yapsın: Okul bahçesinde, okulun çevresindeki sokaklarda, yakındaki bir arsada ya da parkta... Çevreyi gözlemleyin; doğada insan eliyle yapılanlar dışında düz çizgi olup olmadığını anlamaya çalışın.
- **Canlandırma:** Öğrencilerden gönüllü bir grup, Lina'nın babasıyla çıktığı yolculukta başlarına gelenleri ve yaşadıklarını canlandırarak arkadaşlarına bir gösteri sunsunlar. Dileyen başka bir grup da aynı sahneyi söz ve ses kullanmadan yalnızca hareketlerle, pandomim şeklinde canlandırabilir. Bakalım kimlerin drama yeteneği var? Arkadaşlarınızı bol bol alkışlayıp cesaretlendirmeyi ihmal etmeyin.